

A portrait of Andrej Korobejnyikov, a man with short dark hair and a light beard, wearing a dark suit jacket over a light blue shirt. He is sitting on a wooden ledge, resting his chin on his right hand and looking directly at the camera with a serious expression. The background is a textured, grey wall.

concerto
BUDAPEST

© Irene Zandei

ANDREJ KOROBEJNYIKOV
ÉS A CONCERTO BUDAPEST

2019. MÁRCIUS 27. 19.30

MŰPA
BARTÓK BÉLA NEMZETI
HANGVERSENYTEREM

ZIMMERMANN

Übü király vacsorája

RACHMANINOV

Rapszódia egy Paganini-témára, op. 43

– szünet –

LUTOSŁAWSKI

Variációk egy Paganini-témára

STRAVINSKY

Tavaszi áldozat – képek a pogány Oroszországból

I. *A föld imádása**Bevezetés – A Tavasz hírnökei. Ifjak tánca – Elrablási játék –**Tavaszi körtánc – Vetélkedés – Az agg bölcs bevonulása –**A föld imádása – A föld tánca*II. *Az áldozat**Bevezetés – Az ifjak rejtelmes köre –**A kiválasztott dicsőítése – Az ősök felidézése –**Az ősök szertartása – Áldozati tánc. A kiválasztott*Közreműködik: **Andrej Korobejnyikov** zongoraVezényel: **Keller András**

ANDREJ KORBEJNYIKOV

Mellékesen végzett jogász és az esperantó nyelv elkötelezettje is, de mindenekelőtt: félreismerhetetlenül jelentős, nagyformátumú zongorista. A krisztusi korban járó Andrej Korobejnyikov már túl van több mint húsz versenygyőzelmen, s ahogy arról a hazai közönség legutóbb 2018 januárjában személyesen is meggyőződhetett: a moszkvai születésű világklasszis játékát nemcsak a technikai tökéletesség, a hibátlanság ritka tüneménye jellemzi, de éppígy a színgazdagság, a fejlett lírai érzék, valamint a művészi energiák lenyűgöző kiáradása is. 2008-as, Diapason d'Or- (Arany Hangvilla-) díjjal jutalmazott Szkrjabin-felvétele óta a muzsikusa a lemezpiacon is a legkeresettebb előadók közé tartozik.

KELLER ANDRÁS és a CONCERTO BUDAPEST

A Concerto Budapest Magyarország egyik vezető nagyzenekara, történelmi múlttal és a fiatal zenészek dinamizmusával. Nagyívű műsorszerkesztésével elkötelezetten képviseli a progresszív és sokszínű, egyedülálló repertoárt, mely a közkedvelt mesterművektől a legújabb, XXI. századi kortárs darabokig terjed. Vendégei olyan világhírű művészek, mint Gidon Kremer, Jevgenyij Koroljov, Boris Berezovsky, Isabelle Faust vagy Sir James Galway. Művészeti igazgatója 2007 óta a több mint 70 nemzetközi díjjal kitüntetett, Liszt-díjas, érdemes művész, Keller András, a Keller Quartet alapítója. A világszerte elismert hegedűművész, karmester, a prominens, londoni Guildhall School of Music and Drama kiemelt hegedűprofesszora.

Bernd Alois ZIMMERMANN Übü király vacsorája (Musique pour les soupers du Roi Ubu – Ballett noir)

Zimmermann (1918–1970) eredetileg balettként koncipiált, később koncertdarabbá alakított kompozíciója 1962-67-ban keletkezett. Miként Alfred Jarry szürreális, karneváli, parodisztikus, mindent kiforgató és nevetségessé tevő színdarabja (ellen-drámája), úgy Zimmermann balettzenéje is a klasszikus (azaz „fehér”) balett ellentéte. Fekete, de nemcsak megjelenésében, hanem humorában is. Jarryhoz hasonlóan Zimmermann is mindent a paródia tárgyává tesz, szabad ötleteit (melyek kizárólag zenei idézetekben öltönek tettet) laza kollázssá alakítja. A megszámlálhatatlanul sokféle helyről származó citátumok egymást kioltva, egymást kommentálva és egymást idézőjelbe téve követik egymást, s csakhamar kiderül, hogy nem a pusztá játék, nem a nevetetés volt Zimmermann elsődleges célja: egy olyan világ, egy olyan disztópia tárul fel a hallgatóság számára, mely nemcsak az 1960-as években tűnhetett rendkívül filozofikusnak, mélynek és pontosnak, ma is mellbevágóan precíz láttelep kultúránkról és társadalmunkról. Egyszerre gyászmenet és farsangi felvonulás, Requiem és önfeledt táncmulatság. A zenetörténeti panoptikum (Bach, Beethoven, Berlioz, Wagner ...) legnagyobbjai mellett „megkapják a magukét” Zimmermann idősebb és fiatalabb kortársai (Blacher, Fortner, Henze, Dallapiccola, Stockhausen ...) is, miközben a táncrendben a polka, a jazz és a reneszánsz kor udvari mulatságai is fel-felvillannak.

Szergej RACHMANINOV Rapszódia egy Paganini-témára, op. 74

Rachmaninov utolsó zongorára és zenekarra írt, versenyműszerű kompozíciója az 1934-ben befejezett *Rapszódia egy Paganini-témára*. Rachmaninov a téma és a variációk bemutatásakor sajátos dramaturgiát választott, a kompozíció rövid bevezetője után maga a téma mintha apró mozaikokból, a fülünk hallatára állna össze. (A hegedűművész-zeneszerző capriccióinak utolsó darabját korábban Liszt és Brahms is feldolgozta.) Az egyes variációk ezután úgy követik egymást, mintha egy szerves zenei fejlesztés eredményei volnának, s ebben az organikus építkezésben egy sajátos téma-származék, a jól ismert *Dies irae* gregorián dallam is mind nagyobb szerepre tesz szert. A különböző zenei karakterek, a távoli hangnemek, a legváltozatosabb műfaji kitekintések fantasztikus sebességgel követik egymást, a szólista pedig újabb és újabb lehetőséget kap virtuóz képességeinek megcsillogtatására.

Witold LUTOSŁAWSKI Variációk egy Paganini-témára

Az 1941-ben, két zongorára írt variációsorozatot Lutosławski és zeneszerző kollégája, Andrzej Panufnik (1914–1991) adta elő első ízben. A zongoristának (majd később karmesternek is) kiváló Panufnik és Lutosławski a háborús években különböző kávéházakban lépett fel, kétfogorás (ill. négykezes) átiratokban Bachtól Debussyig szinte az egész zenetörténetet végigjátszották. „Kétszáznál is több átíratot készítettünk – olvasható az 1974-ben kiadott, Varga Bálint András által szerkesztett interjúkötetben –, sajnos ezek az átíratok szinte mind elégték 1944-ben, az augusztusi varsói felkelés során, amely a mi tevékenységünknek is véget vetett.” A Paganini *a-moll capricciójának* témájára írt variációsorozat kottája csodával határos módon túlélte a háborút, s eredeti formájában a mai napig a kétfogorás repertoár népszerű darabjának számít. E változatot hallgatva képet alkothatunk magunknak arról, hogy mind Lutosławski, mind Panufnik milyen nagyszerű pianista volt. A kompozíciót 1977-1978-ban Lutosławski a lengyel-amerikai zongoraművész, Felicja Blumental (1908–1991) kérésére átdolgozta zongorára és szimfonikus zenekarra, a darabot Blumental mutatta be 1979-ben, Miami-ban. A téma és 11 variációja, valamint a finálé hűen követi a Paganini-darab szerkezetét (e kompozíció is 11 variációból és fináléből áll), ugyanakkor a Lutosławski-darab korai változatában a két zongora (majd az átdolgozás nyomán a zongora és a zenekar) Paganini zenéjét két különböző harmóniai „vágányon közlekedve” mutatja meg. A capriccio különleges zamatú, huszadik századra jellemző, bitonális (sőt: multitonális) karakterű tétellé alakul át.

Igor STRAVINSKY Tavasz áldozat

„Képzletemben ünnepélyes pogány szertartás jelent meg: bölcs öregek, körben ülve, egy magát halálba táncoló leányt figyelve. Feláldozták, hogy kiengeszteljék a tavasz istenét.” Így emlékszik vissza Stravinsky arra a látomásra, mely a Tűzmadár komponálása közben váratlanul meglepte. Ebben a különös vízióban Gyagilev azonnal meglátta egy balett lehetőségét. Stravinsky 1913 tavaszára készült el a teljes partitúrával, a májusi bemutató a 20. század egyik legnagyobb botránya volt. A közönség egy része, hangot adva felháborodásának, mindent megpróbált elkövetni, hogy az előadást félbeszakítsák. Az értetlenségre elsősorban Nijinsky rendkívül összetett rendszerű koreográfiája adott okot, melyet a rendkívül megerőltető és pél-

dátlanul hosszadalmas próbafolyamat alatt sem sikerült magabiztosan eljátsítani. A mű koncertelőadásai viszont már a következő évtől sikert arattak, Moszkvában Koussevitzky, Párizsban Monteux mutatta be. A *Tavaszi áldozat* élményvilágára Stravinsky jóval a mű elkészülte után így emlékezett vissza: a legjobban „a vad orosz tavaszt szerettem, amely mintha csak egyik óráról a másikra tört volna ki, szétpattantva az egész földet. Ez volt a legcsodálatosabb élményem gyermekkorom minden esztendejének.”

Szöveg: Molnár Szabolcs

04.06.

2019. április 6. és 7. 19.30 / Zeneakadémia

**BORIS BEREZOVSKY
ÉS A CONCERTO BUDAPEST**

BRAHMS / PROKOFJEV/ SOSZTAKOVICS

04.07.

04.12.

2019. április 12. 19.30 / Pesti Vigadó

**MAGYAR KINCSEK
KODÁLY / RÓZSA / BARTÓK**

Szabó Ildikó / Héja Domonkos

04.25.

2019. április 25. 19.30 / MÜPA

BEETHOVEN / DVOŘÁK / BRAHMS

Perényi Miklós / Takács-Nagy Gábor

ANDREI KOROBEGINIKOV AND THE CONCERTO BUDAPEST

ZIMMERMANN Music for King Ubu's Dinner

RACHMANINOV Rhapsody on a Paganini Theme, op. 43
– interval –

LUTOSŁAWSKI Variations on a Paganini Theme

STRAVINSKY Rite of Spring

Featuring: **Andrei Korobeinikov** piano

Concerto Budapest Symphony Orchestra

Conductor: **András Keller**

Paganini's *24th Caprice* inspired two great 20th century Slav composers. In the mid-1930s, while living in a Swiss chalet, Rachmaninov composed the virtuoso variation series; the pianist-composer commented later, somewhat cynically, that as regards the most famous, moving 18th variation: "this one is for my agent". In 1941, as a cabaret pianist in extremely trying circumstances, Warsaw having been occupied by the Germans, Lutosławski similarly touched on Paganini's theme. The work for two pianos is the only surviving opus from this period of Lutosławski's life, which he arranged for piano and orchestra in the late 1970s. Soloist of the concert, globe-trotting virtuoso (and law graduate) Andrei Korobeinikov, is not only an expert Rachmaninov performer but he follows in the footsteps of his great predecessor in another way: he finished the Moscow conservatory at the age of just 19, as did Rachmaninov. Concerto Budapest winds up the concert with the representative work of the early 20th century, *Rite of Spring*, under the baton of András Keller. Even the great Herbert von Karajan was open about the extreme difficulties posed by this work that tests both conductor and orchestra to the limits.

**Concerto
BUDAPEST**
született muzsikuskok

www.concertobudapest.hu